

FASTIGHETSHÄRVAN

Skumma husaffärer kan handla om brottslighet

BOLIDEN

Hus som säljs flera gånger på ett år, köpesummor som varierar kraftigt, fastigheter som ges bort och flera utländska köpare som förekommer gång på gång. I dag kan Norran avslöja ett upplägg kring fastighetsaffärer i Boliden, som enligt experter kan handla om penningtvätt. Ekobrottsmyndigheten är dem också på spåren.

I flera år har Norran snappat upp ett missnöje från Bolidenborna som rör uppköp av fastigheter. Dessa villor och hyreshus sköts enligt uppgifterna vi fått inte som de ska. De förfaller och lockar även dit personer som inte har råd med dyrare boenden. Ett klientel som har bidragit till att det är stökigt i Boliden. Det har varit skottlossning och uppgörelser mellan grupperingar, och många Bolidenbor har kontaktat oss med sin oro.

I omgångar har vi inlett granskningar, som fallit av olika skäl. Nu bestämde vi oss för att göra ännu ett försök. Vilka är det som står bakom fastighetsköpen? Och vad är syftet? Norrans granskning visar att uppläggen i fastighetsaffärerna tyder på brottslig verksamhet.

En utländsk kvinna med rötterna i Turkmenistan pekas i tips till Norran ut som ansvarig. Hon har bytt för- och efternamn flera gånger genom åren, men här kallar vi henne Pamyk. Vi börjar granskningen med att plocka ut en lista på ett 20-tal fastigheter som hon har ägt, varav flertalet i Boliden.

Det visar sig ganska snart att de flesta fastigheter byter ägare upprepade gånger under kort tid efter att Pamyk har köpt dem. Ibland med något års mellanrum, men i ett fall äger fyra olika personer och företag en fastighet inom bara ett år. I sex fall säljer Pamyk fastigheterna vidare samma dag eller inom ett tiotal dagar efter köpet. Fem gånger är det samma man, med bulgariskt ursprung, som köper husen. Vi väljer att kalla honom Andrey.

Fastighetsaffärerna har pågått i tiotal år, men Pamyk har varit mest aktiv under de senaste fem åren. Det är både hyreshus och villor som köps och säljs, men i ett fall är det en gård ute i skogen i Moskosel som är föremål för ett stort intresse. När Pamyk har sålt fastigheterna vidare är det flera utländska namn som återkommer som köpare i nästkommande led. De säljer fastigheterna mellan sig och senaste året har ett flertal fastigheter även överlåtits som gåva.

Det gäller exempelvis en fastighet i Boliden som såldes för 900 000 kronor 2017. Förra året fick en person den fastigheten samt sju andra fastigheter som

gåva av Andrey. Just att flera fastigheter säljs tillsammans eller överläts som gåva förekommer fem gånger i materialet från Lantmäteriet. Beräknat på tidigare försäljningsvärden skulle det i fallet ovan handla om totalt över tre miljoner kronor i gåva.

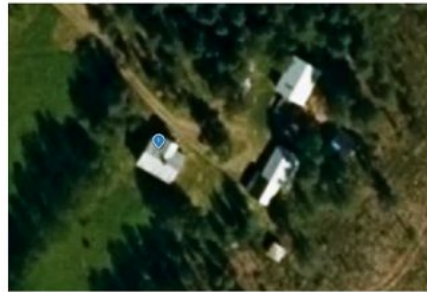
Norran försöker få kontakt med Pamyk via telefon, sms, Facebook, mejl och brev till den adress i Boliden där hon står skriven, för att ge henne möjlighet att förklara det vi ser i granskningen. Men vi får ingen återkoppling. Även om Pamyk har handlat med fastigheter, som i vissa fall även hyrts ut, verkar det inte vara någon lukrativ affär för henne personligen. Enligt Kronofogdemyndigheten har hon i dag en skatteskuld på närmare 5,5 miljoner kronor. Handlingar från förvaltningsrätten vittnar om en lång historik av skulder till kreditföretag, Skellefteå kommun och Skellefteå Kraft. 2020 hade hon en taxerad inkomst på bara drygt 11 000 kronor.

När Norran undersöker övriga personer som köpt fastigheterna är det få som ser ut att bo i Sverige. Research i sociala medier ger inte heller så mycket information. Men adresser i handlingarna från Lantmäteriet pekar mot staden Melitopol i Ukraina. Personuppgifter pekar även mot Turkmenistan och Bulgarien. Språket komplicerar efterforskningarna då namn kan stavas på olika sätt på olika språk med olika bokstäver.

Trots det lyckas vi få kontakt med två män via Facebook och mejl, en från Ukraina och så Andrey, med ursprung i Bulgarien. Båda hävdar att fastighetsaffärerna de gjort har varit lagliga. Andrey, som nyligen utvandrat från Sverige, skriver att affärerna inte blev som han tänkt på grund av höga kostnader för fastigheternas underhåll. Han vill inte dras med skulder och har därför lämnat Boliden. När Norran ställer fler detaljfrågor om fastighetsaffärerna till de två männen får vi inga svar. Via Facebook söker vi också utan framgång den kvinna från Melitopol, som enligt Lantmäterihandlingar ska ha fått nio fastigheter i gåva av en annan person med ut-

Mycket pekar mot att det är någon form av brottslig verksamhet.

Marcus Willner,
Finanspolisen

Taxeringsvärde 139 000 kronor

Y köper gården för 200 000 kronor 2009.

O och P köper halva gården i oktober 2013 år, ingen köpeskilling anges.

H, I, J, K köper sammanlagt halva gården (4/8) ett år senare för 400 000 kronor.

Pamyk köper hela huset i två omgångar 2015 och 2016 för sammanlagt 200 000 kronor. Innan den säljs till någon person som inte verkar tillhöra nätverket av fastighetsinvestorer.

Taxeringsvärde 182 000 kronor

Källa: Lantmäteriet

Exempel på hur fastighetsaffärerna har sett ut.

ländskt namn, som i sin tur också fått fastigheter. Kvinnan äger i dag tolv fastigheter.

Vi får även kontakt med en man i Västerbotten som nyligen köpt flera större fastigheter kopplade till nätverket av utländska personer. Han berättar glatt att han under en tid velat investera i inlandet, men att det har varit svårt på grund av problem med att få lån från banker. Generösa avtal om avbetalning från säljarna har nu gjort det möjligt för honom att satsa. Det handlar om flera miljoner kronor. När Norran frågar om värdeökningen på 600 000 kronor för en av fastigheterna, som vid den tidigare försäljningen kostade 150 000 kronor, berättar han att den har renoverats.

Norran får även kontakt med en svensk kvinna i Boliden som enligt uppgifter till oss ska ha agerat som en kontaktperson mellan myndigheter och fastighetsägarna under en tid. Hon medger att hon utfört uppdrag åt fast-

ighetsägarna, men att det enbart handlat om att agera tolk.

I köpsvängen förekommer även några företag med kopplingar till Pamyk. Bland annat ett företag där hon varit med i styrelsen, vars konkurs avslutades i maj i år. Företaget skulle enligt registreringen hos Bolagsverket syssla med allt möjligt; förvaltning av fast och lös egendom, lokalvård, hår- och skönhetsvård, kiosk med spel, restaurang, tillfälligt boende för asylsökande, byggnadsentreprenader samt produktion av maskindelar och handel med varor inom byggbranschen.

Ett annat företag har kopplingar till en man som Pamyk varit gift med – en svensk man i Luleå. Han är med i styrelsen, men den verkliga huvudmannen är en kvinna med utländskt namn, som även hon köpt fastigheter i Boliden. Företaget ska bedriva tillverkning, import och export av reservdelar till jordbruksmaskiner och fordonsrelaterade